

§ 132

Eastern Foods Helsinki Oy:n/Al-Fateh Market Pihlajamäen oikaisu- vaatimus elintarviketurvallisuusyksikön päällikön päätöksestä

HEL 2024-003368 T 11 02 00

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto hylkäsi Eastern Foods Helsinki Oy:n tekemän oikaisuvaatimuksen koskien kaupunkiympäristön toimialan palvelut- ja luvat palvelukokonaisuuden ympäristöpalveluiden elintarviketurvallisuusyksikön päällikön 28.3.2024, 14 § Eastern Foods Helsinki Oy:lle antamaa päätöstä. Päätöstä ei ole tarvetta muuttaa tai kumota.

Oikaisuvaatimuksen kohteena oleva päätös

Elintarviketurvallisuusyksikön päällikkö antoi 28.3.2024 Eastern Foods Helsinki Oy:lle (y-tunnus 3370601-8) elintarvikelain (297/2021) 56 §:n ja 59 §:n nojalla määräyksiä. Määräykset koskivat Eastern Foods Helsinki Oy:n Myymälää Al-Fateh Market Pihlajamäki osoitteessa Graniittitie 1, 00710 Helsinki.

Päätös koskee Eastern Foods Helsinki Oy:n myymälässä (Graniittitie 1 C, 00710 Helsinki) olevia pakastettuja raakoja lihoja (vuohi ja kana), joista puuttuu pakkausmerkinnät.

Elintarviketurvallisuusyksikön päällikkö kieltää kyseisen elintarvikkeen kaupanpidon ja muun luovutuksen. Koska elintarviketta ei voida muuttaa määräysten mukaiseksi, elintarviketurvallisuusyksikön päällikkö määrää lisäksi elintarvikkeet hävitettäväksi tai käytettäväksi muuhun tarkoitukseen kuin elintarvikkeeksi.

Toimenpiteet tuli tehdä viranomaisvalvonnassa ja niissä on noudatettava sivutuoteasetuksen (EY) N:o 1069/2009 vaatimuksia. (liite 1, Päätös 28.3.2024)

Määräykset annettiin 26.2.2024 tehdyn tarkastuksen johdosta. Tarkastuksella havaittiin, että elintarvikehuoneistossa oli kylmäaltaassa pakattuja, merkitsemättömiä, lihoja. (liite 2, Tarkastuskertomus 26.2.2024)

Oikaisuvaatimus

Eastern Foods Helsinki Oy teki oikaisuvaatimuksen määräajassa 17.4.2024. Eastern Food Finland Oy on ilmoittanut haluavansa oikaisua päätökseen seuraavin perusteluin:

1. Lihojen ostaja on eri yritys kuin Eastern Finland Oy.
2. Lihan alkuperä on selvitetty ja oikaisuvaatimuksen liitteenä on lähetetty asiakirja lihan alkuperästä.
3. Liha ei ole tullut myyntiin myymälään myyntiä varten.
4. Lihan ostaja oli Ghamgolia Group T:mi ja päätös pitäisi muuttaa Ghamgolia Group T:mi, koska Eastern Foods Helsinki Oy:llä ei ole minkäänlaista tekemistä yrityksen kanssa.
5. Päätöksen liitteenä ei ole eläinlääkärin kertomuksen lausuntoa, eikä sitä ole selvitetty.

Lisäksi Eastern Foods Helsinki Oy korostaa, ettei lihan alkuperästä ole epäselvyyttä, eikä siitä ole vaaraa eläimille, eikä sitä näin ollen tarvitse hävittää ongelmajätteenä.

Lisäksi Eastern Foods Helsinki Oy esitti tyytymättömyytensä, että päätös oli epäselvä, koska siinä oli annettu vaihtoehto, että lihat voi käyttää muuna kuin elintarvikkeena. Lisäksi heille oli ensin annettu tietoa, että lihat voi käyttää eläinten rehuna ja kun tilanne myöhemmin muuttui, eikä kunnolla selvitetty mikä oli sen ongelma. (liite 3 Oikaisuvaatimus 17.4.2024)

Kuuleminen

Hallintolain (434/2002) 34 §:n mukaan asianosaiselle on ennen asian ratkaisemista varattava tilaisuus lausua mielipiteensä asiasta sekä antaa selityksensä sellaisista vaatimuksista ja selvityksistä, jotka saattavat vaikuttaa asian ratkaisuun.

Eastern Foods Helsinki Oy:lle varattiin mahdollisuus antaa vastineensa ennen päätöksentekoa kuulemiskirjeellä 20.5.2024 (liite 4, Kuuleminen oikaisuvaatimuksesta 20.5.2024). Eastern Foods Finland Oy jätti vastineen 3.6.2024, jossa korostaa, että liha oli pääosin vuohenlihaa, joka on tullut Ghamgolia Group:lle, jonka päätöksen teossa on tullut Eastern Foods Finland Oy:n nimi. Yritys hyväksyy päätöksen, mikä oli tehty, että liha hävitetään. (liite 5, Vastine 3.6.2024)

Päätöksen perustelut

Hallintolain 49 g §:n mukaan otettuaan oikaisuvaatimuksen tutkittavakseen viranomaisen voi muuttaa hallintopäätöstä, kumota päätöksen tai hylätä oikaisuvaatimuksen. Oikaisuvaatimus päätöksessä on annettava perusteltu ratkaisu oikaisuvaatimuksessa esitettyihin vaatimuksiin.

Elintarvikelain 56 §:n 1 momentin mukaan valvontaviranomainen voi kieltää elintarvikkeen alkutuotannon, valmistuksen, sisämarkkinakaupan, viennin, tukkukaupan ja muun jakelun, tarjoilun ja muun luovutuksen sekä käytön elintarvikkeen valmistuksessa, jos elintarvike tai siitä annetut tiedot, alkutuotantopaikka tai elintarvikehuoneisto tai siellä harjoitettava elintarviketoiminta on sellaista, että se aiheuttaa tai sen voidaan perustellusta syystä epäillä aiheuttavan vakavaa vaaraa ihmisen terveydelle tai vaaraa sellaisen elintarvikesäännösten vastaisuuden takia, jota ei voida poistaa.

Elintarvikelain 59 §:n 1 momentin mukaan valvontaviranomainen päättää, mihin tarkoitukseen elintarvikesäännösten vastaista elintarviketta voidaan käyttää tai mihin tarkoitukseen se voidaan luovuttaa, jos elintarviketta ei voi muuttaa määräysten mukaiseksi.

Elintarvikelain 59 §:n 2 momentin mukaan valvontaviranomaisen on määrättävä elintarvike tai elintarvikekontaktimateriaali hävitettäväksi, jos sen käyttö ei ole mahdollista tai jos terveydelliset syyt tai elintarvikesäännökset sitä edellyttävät.

Elintarvikelain 6 §:n mukaan elintarvikealan toimijan on huolehdittava toiminnassaan siitä, että elintarvikkeet ovat kemiallisilta, fysikaalisilta, mikrobiologisilta ja terveydellisiltä ominaisuuksiltaan sellaisia, että ne ovat ihmisravinnoksi soveltuvia eivätkä aiheuta vaaraa ihmisen terveydelle. Toimijan on huolehdittava myös siitä, että elintarvikkeet tai niistä annettavat tiedot eivät johda kuluttajaa harhaan.

Elintarvikelainsäädäntöä koskevista yleisistä periaatteista ja vaatimuksista, Euroopan elintarviketurvallisuusviranomaisen perustamisesta sekä elintarvikkeiden turvallisuuteen liittyvistä menettelyistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 178/2002, jäljempänä yleisen elintarvikeasetuksen 17 artiklan mukaan kaikissa tuotannon, jalostuksen ja jakelun vaiheissa toimivien elintarvike- ja rehualan toimijoiden on vastuullaan olevissa toiminnoissa huolehdittava siitä, että elintarvikkeet tai rehut täyttävät niiden toiminnan kannalta asiaankuuluvat elintarvikelainsäädännön vaatimukset ja varmistettava, että kyseiset vaatimukset täyttyvät.

Elintarviketietojen antamisesta kuluttajille, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 1924/2006 ja (EY) N:o 1925/2006 muuttamisesta sekä komission direktiivin 87/250/ETY, neuvoston direktiivin 90/496/ETY, komission direktiivin 1999/10/EY, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/13/EY, komission direktiivien 2002/67/EY ja 2008/5/EY sekä komission asetuksen (EY) N:o 608/2004 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o

26.06.2024

1169/2011, jäljempänä elintarviketietoasetuksen 6 artiklan mukaan elintarvikkeeseen, joka on tarkoitettu toimitettavaksi loppukuluttajalle tai suurtalouksille, on liitettävä elintarviketiedot tämän asetuksen mukaisesti.

Elintarviketietoasetuksen 8 artiklan 1 kohdan mukaan kuluttajille 8 artiklan 1 kohdan mukaan elintarviketiedoista on vastuussa toimija, jonka nimellä tai toiminimellä elintarvikkeita pidetään kaupan. Elintarviketietoasetuksen 8 artiklan 7 kohdan mukaan sekä 12 artiklan 2 kohdan mukaan pakolliset tiedot esitetään pakkauksessa tai siihen kiinnitettyssä etiketissä taikka elintarviketta koskevissa kaupallisissa asiakirjoissa.

Elintarviketietoasetuksen 9 artiklassa on luettelo pakollisista elintarviketiedoista, kuten vähimmäissäilyvyysajasta tai viimeisestä käyttöajankohdasta. Myös elintarviketietojen antamisesta kuluttajalle annetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa 834/2014 on säädetty elintarviketietojen antamisesta.

Soveltamissäännöistä tuoreen, jäädytetyn tai jäädytetyn sianlihan, lampaan- tai vuohenlihan ja siipikarjan lihan alkuperämaan tai lähtöpäivän ilmoittamisen osalta annetun Komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 1337/2013 3 artiklan mukaan elintarvikealan toimijoilla on oltava tunnistus- ja rekisteröintijärjestelmä. Asetuksen 5 artiklan mukaan lihan etiketissä tulee olla jäsenvaltio tai kolmas maa, jossa eläin on kasvatettu sekä teurastettu ja erän koodi, jolla yksilöidään toimitettava tai myytävä liha kuluttajalle.

Elintarvikelain 14 §:n mukaan elintarvikkeista, elintarviketuotantoon käytettävistä eläimistä ja elintarvikekontaktimateriaaleista on ilmoitettava vastaanottajalle elintarvikesäännöksissä edellytetyt jäljitettävyysetiedot.

Yleisen elintarviketietoasetuksen 18 mukaan 1. Kaikissa tuotanto-, jalostus- ja jakeluvaiheissa on huolehdittava siitä, että on mahdollista jäljittää elintarvikkeet, rehut, elintarviketuotantoon käytettävät eläimet ja muut mahdolliset aineet, jotka on tarkoitettu tai joiden voidaan olettaa tulevan lisätyksi elintarvikkeeseen tai rehuun.

Yleisen elintarviketietoasetuksen 18 artiklan mukaan

1. Kaikissa tuotanto-, jalostus- ja jakeluvaiheissa on huolehdittava siitä, että on mahdollista jäljittää elintarvikkeet, rehut, elintarviketuotantoon käytettävät eläimet ja muut mahdolliset aineet, jotka on tarkoitettu tai joiden voidaan olettaa tulevan lisätyksi elintarvikkeeseen tai rehuun.

26.06.2024

2. Elintarvike- ja rehualan toimijoiden on voitava tunnistaa luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö, joka on toimittanut niille elintarvikkeen, rehun, elintarviketuotantoon käytettävän eläimen tai sellaisen aineen, joka on tarkoitettu tai jonka voidaan olettaa tulevan lisätyksi elintarvikkeeseen tai rehuun. Tätä varten toimijoilla on oltava käytössä tähän tarkoitettujen järjestelmät ja menettelyt, joiden avulla toimivaltaiset viranomaiset saavat nämä tiedot pyynnöstä käyttöönsä.

3. Elintarvike- ja rehualan toimijoilla on oltava käytössä sellaiset järjestelmät ja menettelyt, joiden avulla ne voivat tunnistaa muut yritykset, joille niiden tuotteita on toimitettu. Nämä tiedot on annettava pyynnöstä toimivaltaisille viranomaisille.

4. Markkinoille saatetuissa tai todennäköisesti markkinoille saatettavissa elintarvikkeissa ja rehuissa on niiden jäljitettävyyden helpottamiseksi oltava riittävät ja asianmukaiset pakkausmerkinnät tai tunnistetiedot tarkempiin säännöksiin sisältyvien asiaa koskevien vaatimusten mukaisesti.

Tuotteiden määräysten vastaisuutta ei voida poistaa, koska pakatuista lihatuotteista puuttuvat kaikki pakkausmerkinnät. Lihan alkuperästä, säilyvyysajasta ja turvallisuudesta ei voida olla täten varmoja. Toimija kertoi myös, että lihat on pakattu myymälässä, ja jäädytetty pakkaamisen jälkeen. Myymälässä ei ole soveltuvaa tilaa lihan pakkaamiseen, ja siitä syystä hyvän elintarvikehygieniakäytäntöjen noudattaminen ei ole mahdollista. Toimija on myös vastineessaan myöntänyt, että lihat on pakattu tilassa, jossa ei ole asianmukaista vesipistettä.

Toimijan ehdotus lihan myymisestä lemmikkieläinruokana ei ole mahdollista, koska lihojen jäljitettävyydestä ei voida varmistua.

Elintarvikkeista annetut tiedot ja elintarviketoiminta ovat edellä kerrotulla tavalla sellaisia, että niistä voi aiheutua vakavaa vaaraa ihmisten terveydelle. Elintarvikesäännösten vastaisuutta ja niistä mahdollisesti aiheutuvaa vaaraa ei voida määräyksillä poistaa, joten elintarvikkeiden kaupanpito ja muu luovutus on kiellettävä.

Toimijan oikaisuvaatimuksen mukaan lihojen ostaja on ollut eri yritys kuin Eastern Foods Finland Oy. Oikaisuvaatimuksen mukaan lihan ostaja oli Ghamgolia Group T:mi ja päätöksen saajaksi pitäisi muuttaa Ghamgolia Group T:mi. Oikaisuvaatimuksen mukaan Eastern Foods Finland Oy:llä ei ole mitään tekemistä Ghamgolia Group T:mi kanssa. Oikaisuvaatimuksen liitteenä oli kuitti vuohenlihasta, jonka vastaanottaja oli 17.2.2024 myymälä Afro & Asian Food, jolla nimellä myymälä oli toiminut edellisen yrityksen aikaan (liite 6, Lähetyslista). Kuitissa ei näkynyt ostavan yrityksen tietoa. Kuitissa oli lihan erätunnus ja vuohenli-

26.06.2024

ha oli toimitettu Suomen laatu liha Oy:ltä. Merkitsemättömiin lihoihin liit-
tyen tarkastajalle oli esitetty myös kuitti broilerinlihoista, joissa ostaja oli
Eastern Foods Finland Oy (liite 7, Lähetyslista 2). Ghamgolia Group
T:mi oli edellinen yritys saman myymälän tiloissa. Molempien yritysten
ilmoitukset elintarvikehuoneistosta ja -toiminnasta on tehty Helsingin
kaupungin elintarviketurvallisuusyksikköön kuitenkin saman henkilön
toimesta ja yrityksissä on sama vastuutaho. Lisäksi lihat ovat kyseisen
yrityksen Eastern Foods Finland Oy:n hallussa ja kaupanpidossa. Pää-
tös on siten osoitettu oikealle taholle.

Toimijan oikaisuvaatimuksen mukaan lihojen alkuperästä oli kuitti. Tar-
kastuksella 26.2.2024 lihat olivat Eastern Foods Finland Oy:n myymä-
län kylmälaitteissa merkitsemättömiä ja eivät näin ollen olleet yhdistet-
tävissä enää kuitteihin.

Toimijan oikaisuvaatimuksen mukaan liha ei ollut tullut myymälään
myyntiä varten. Toimija antoi päätöksenteossa vastineen 25.3.2024, et-
tä liha oli juuri ennen tarkastusta siirretty asiakastiloissa olevaan pakas-
timeen, koska varaston pakastin oltiin juuri aikeissa puhdistaa. Liha oli
vastineen mukaan tilattu hyväntekeväisyystapahtumaa varten, eikä sitä
ollut alun perinkään tarkoitus myydä kaupan asiakkaille. Tarkastuksella
26.2.2024 lihat olivat olleet myymälän asiakastilan kylmälaitteessa
valmiiksi pakattuna noin 1,5 kg:n pusseihin, lisäksi kylmälaitteessa oli
kyseisten lihojen kilohinnat. Liitteenä on kuva myyntilaitteesta, johon on
myytävien lihojen kilohinnat laitettu esille (liite 8, Kuva tarkastukselta
26.2.2024). Lihat ovat siten olleet myymälässä myynnissä, eikä niitä
ole ollut merkitty hyväntekeväisyyteen luovutettavaksi. Lisäksi myös
hyväntekeväisyyteen toimitettavien lihoja koskevat samat jäljitettävyy-
s- ja hygieniavaatimukset kuin myytäviä lihoja.

Oikaisuvaatimuksen mukaan yritykselle ei ole toimitettu eläinlääkärin
lausuntoa, lihan alkuperä on tiedossa eikä sitä tarvitse hävittää ongel-
majätteenä. Oikaisuvaatimuksessa on myös tuotu esille, että päätös
muuttuu päivittäin eikä selvitetty kunnolla, mikä on ongelma.

Päätöksessä luki, että elintarvikkeet määrätään hävitettäväksi tai käy-
tettäväksi muuhun tarkoitukseen kuin elintarvikkeeksi. Eastern Foods
Finland Oy oli kiinnostunut toimittamaan lihat eläinten ruuaksi eläintar-
han käyttöön. Mahdollisuus tarkistettiin hygieenikkoeläinlääkäriltä sekä
Ruokavirastosta, ja asiaan annettiin ohjeita sähköpostilla. Ruokaviras-
tosta saadun kannan mukaan lihat olivat sivutuoteluokan 2 jätettä, eikä
niitä voi toimittaa eläimille, koska jäljitettävyyssketjun katkeamisen vuok-
si ei voida varmistua ihmisen ja eläinten terveydelle koituvien riskien
torjunnasta eikä siitä, onko eläin lopetettu tai kuollut ihmisiin tai eläimiin
tarttuvan taudin esiintymisen tai epäillyn esiintymisen vuoksi.

26.06.2024

Koska lihat eivät sovellu ihmisravinnoksi, on kyseiset lihat eläimistä saatavia sivutuotteita. Eläimistä saatavista sivutuotteista annetun lain (517/2015), jäljempänä sivutuotelain, 5 §:n 2 momentin mukaan sivutuotteiden ja niistä johdettujen tuotteiden käytöstä ja käyttöä koskevista poikkeuksista ei saa aiheutua vaaraa ihmisten ja eläinten terveydelle eikä ympäristölle.

Muiden kuin ihmisravinnoksi tarkoitettujen eläimistä saatavien sivutuotteiden ja niistä johdettujen tuotteiden terveyssäännöistä sekä asetuksen (EY) N:o 1774/2002 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1069/2009, jäljempänä sivutuoteasetuksen 9 h artiklan mukaan sivutuoteluokkaan 2 kuuluvat muut eläimistä saatavat sivutuotteet kuin luokkaan 1 kuuluva aines tai luokkaan 3 kuuluva aines.

Sivutuoteluokkaan 2 kuuluva aines tulee hävittää tai käyttää sivutuoteasetuksen sekä sivutuotelain mukaisesti. Sivutuoteasetuksen 18 artikla mahdollistaa sivutuoteluokkaan 2 kuuluvan aineksen käytön eläintarhaeläinten ruokintaan, mikäli toimivaltainen viranomainen on tämän sallinut. Sallimisen edellytyksenä on kuitenkin, että varmistetaan ihmisten ja eläinten terveydelle koituvien riskien torjunta ja myös, että aines on saatu eläimistä, joita ei ole lopetettu tai jotka eivät ole kuolleet ihmisiin tai eläimiin tarttuvan taudin esiintymisen tai epäillyn esiintymisen vuoksi. Ilman lihan merkintöjä, ei pystytä varmistamaan, että lihalle on tehty asianmukainen lihantarkastus.

Sovellettavat oikeusohjeet

Elintarvikelaki (297/2021) 1, 6, 14, 56, 59, 64, 75, 78 §

Hallintolaki (434/2003) 34, 49 b, 49 f ja 49 g §

Laki eläimistä saatavista sivutuotteista (517/2015) 5 §

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus EY N:o 1069/2009 muiden kuin ihmisravinnoksi tarkoitettujen eläimistä saatavien sivutuotteiden ja niistä johdettujen tuotteiden terveyssäännöistä (sivutuoteasetus) 9 ja 18 artikla

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus elintarvikelainsäädäntöä koskevista yleisistä periaatteista ja vaatimuksista, Euroopan elintarviketurvallisuusviranomaisen perustamisesta sekä elintarvikkeiden turvallisuuteen liittyvistä menettelyistä (EY) N:o 178/2002 17 ja 18 artikla

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1169/2011 elintarviketietojen antamisesta kuluttajille 6, 8 ja 9 ja 12 artikla

26.06.2024

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 852/2004 elintarvikehygieniasta, liite II, luku I ja II Komission täytäntöönpanoasetus (EU) N:o 1337/2013 3 ja 5 artikla

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1169/2011 soveltamissäännöistä tuoreen, jäähdytetyn tai jäädytetyn sianlihan, lampan- tai vuohenlihan ja siipikarjan lihan alkuperämaan tai lähtöpaikan ilmoittamisen osalta, 3 ja 5 artikla

Tiedoksiantotapa

Pöytäkirjanote toimitetaan haastetiedoksiantona Eastern Foods Helsinki Oy:lle.

Toimivaltaperuste

Helsingin kaupungin hallintosäännön II osan 2 luvun 10.2 §:n mukaan ympäristö- ja lupajaosto toimii, ellei toisin ole määrätty, kunnan elintarvikelain valvontaviranomaisena.

Esittelijä

yksikön päällikkö
Riikka Åberg

Lisätiedot

Paula Saarijärvi, elintarviketarkastaja, puhelin: 09 310 52266
paula.saarijarvi(a)hel.fi
Janina Lehtimäki, elintarviketarkastaja, puhelin: 09 310 52489
janina.lehtimaki(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Päätös 28.3.2024
- 2 Tarkastuskertomus 26.2.2024
- 3 Oikaisuvaatimus 17.4.2024
- 4 Kuuleminen oikaisuvaatimuksesta 20.5.2024
- 5 Vastine 3.6.2024
- 6 Lähetyslista 1
- 7 Lähetyslista 2
- 8 Kuva tarkastukselta 26.2.2024

Muutoksenhaku

Hallintovalitus, jaoston oikaisuvaatimusta koskeva päätös

Otteet

Ote
Eastern Foods Helsinki Oy
(haastetiedoksianto)

Otteen liitteet
Esitysteksti
Hallintovalitus, jaoston oikaisuvaati-

26.06.2024

Elintarviketurvallisuusyksikkö
musta koskeva päätös
Esitysteksti

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

yksikön päällikkö
Riikka Åberg

Lisätiedot

Paula Saarijärvi, elintarviketarkastaja, puhelin: 09 310 52266
paula.saarijarvi(a)hel.fi
Janina Lehtimäki, elintarviketarkastaja, puhelin: 09 310 52489
janina.lehtimaki(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Päätös 28.3.2024
- 2 Tarkastuskertomus 26.2.2024
- 3 Oikaisuvaatimus 17.4.2024
- 4 Kuuleminen oikaisuvaatimuksesta 20.5.2024
- 5 Vastine 3.6.2024
- 6 Lähetyslista 1
- 7 Lähetyslista 2
- 8 Kuva tarkastukselta 26.2.2024

Muutoksenhaku

Hallintovalitus, jaoston oikaisuvaatimusta koskeva päätös

Otteet

Ote	Otteen liitteet
Eastern Foods Helsinki Oy	Esitysteksti Hallintovalitus, jaoston oikaisuvaatimusta koskeva päätös

Tiedoksi

Elintarviketurvallisuusyksikkö

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristön toimiala Palvelut ja luvat -palvelukokonaisuus Ympäristöpalvelut Elintarviketurvallisuusyksikkö Yksikön päällikkö 28.03.2024 § 14

HEL 2024-003368 T 11 02 00

Päätös

Toimija

Eastern Foods Helsinki Oy, Graniittitie 3 C 58, 00710 Helsinki
y-tunnus 3370601-8

Elintarvikehuoneisto

Myymäälä Al-Fateh Market Pihlajamäki, Graniittitie 1 C, 00710 Helsinki

Elintarviketurvallisuusyksikön päällikön ratkaisu

Päätös koskee Eastern Foods Helsinki Oy:n myymälässä (Graniittitie 1 C, 00710 Helsinki) olevia pakastettuja raakoja lihoja (vuohi ja kana), joista puuttuu pakkausmerkinnät.

Elintarviketurvallisuusyksikön päällikkö kieltää kyseisen elintarvikkeen kaupanpidon ja muun luovutuksen. Koska elintarviketta ei voida muuttaa määräysten mukaiseksi, elintarviketurvallisuusyksikön päällikkö määrää lisäksi elintarvikkeet hävitettäväksi tai käytettäväksi muuhun tarkoitukseen kuin elintarvikkeeksi.

Toimenpiteet tulee tehdä viranomaisvalvonnassa ja niissä on noudatettava sivutuoteasetuksen (EY) N:o 1069/2009 vaatimuksia.

Määräaika

Eastern Foods Helsinki Oy:n tulee ilmoittaa kirjallisesti 17.4.2024 mennessä ympäristöpalveluihin, mihin toimenpiteisiin yritys ryhtyy kyseisten tuotteiden suhteen. Toimenpiteet on tehtävä viranomaisvalvonnassa ja niihin liittyvistä yksityiskohdista on sovittava erikseen ympäristöpalveluiden kanssa.

Täytäntöönpano

Päätös tulee voimaan välittömästi ja päätöstä on noudatettava ennen kuin se on saanut lainvoiman tai ennen kuin oikaisuvaatimusta on käsitelty, jollei oikaisuvaatimuksen käsittelevä viranomainen toisin määrää.

Asiaan liittyvät taustatiedot

Ympäristöpalveluiden toimesta tehtiin tarkastus myymälään 26.2.2024 (Liite 1 Tarkastuskertomus). Tarkastuksella havaittiin, että pakastetuista raa'oisista lihoista (vuohi ja kana) puuttuivat suomen- ja ruotsinkieliset pakkausmerkinnät.

26.06.2024

Eastern Foods Helsinki Oy:llä on vähittäismyymälä, joka sijaitsee osoitteessa Graniittitie 1 C, 00710 Helsinki. Tarkastuksella 26.2.2024 huomattiin, että myymälän kuitissa on yrityksen Eastern Foods Helsinki Oy:n y-tunnus. Toimija kertoi myöhemmin, että myymälässä toimii vielä Ghamgolia Group. Molemmissa yrityksissä on sama vastuutaho. Toimija teki ympäristöpalveluihin ilmoituksen y-tunnuksen muuttumisesta 5.3.2024.

Lihapakkauksia on yhteensä 60 kpl, joista 52 kpl vuolta sekä 8 kpl kanaa. Lihat olivat läpinäkyvissä pusseissa, joissa ei ollut mitään merkintöjä. Läpinäkyvät pussit painoivat arviolta 1–1,5 kg. Havaittujen epäkohtien vuoksi viranhaltija päätti 26.2.2024 asettaa elintarvikkeet väliaikaiseen käyttö- ja luovutuskieltoon. Päätös tehtiin elintarvikelain 64 §:n mukaisena kiiretoimenpiteenä (Liite 2 ja 3). Elintarvikkeet luetteloitiin päätökseen. Väliaikainen käyttö- ja luovutuskielto on voimassa, kunnes elintarvikevalvontaviranomainen (elintarviketurvallisuusyksikön päällikkö) antaa asiassa lopullisen ratkaisunsa.

Tarkastuksen jälkeen selvitettiin, miten lihat on pakattu ja mistä ne ovat tulleet. Suomen LaatuLiha Oy on lähettänyt vuohen lihaa vähittäismyymälään tuoreena ja paloitetuna. Liha on pakattu pusseihin myymälässä toimijan mukaan. Myymälässä ei ole asianmukaista erillistä vesipisteellä varustettua tilaa raa'an lihan pakkaamiselle. Cemet Oy/Elatukku on lähettänyt kanan lihaa vähittäismyymälään tuoreena ja paketeissa. Toimijan mukaan kanan liha pakattiin läpinäkyviin muovipusseihin myymälässä, koska osa paketeista oli hajonnut.

Kuuleminen

Toimijaa on kuultu elintarvikelain (297/2021) 56 ja 59 §:n mukaisesta päätöksestä 11.3.2024 päivätyllä kirjeellä ja annettu mahdollisuus antaa vastineensa 26.3.2024 mennessä (Liite 4). Toimija on antanut vastineen määräaikaan mennessä. Vastineessaan toimija myöntää, että liha on pakattu tilassa, jossa ei ole vesipistettä. Vastineen mukaan liha on tilattu hyväntekeväisyystapahtumaa varten, eikä sitä ole ollut tarkoitus myydä kaupan asiakkaille. Lisäksi toimija pyytää mahdollisuutta myydä liha lemmikkieläinten ruoaksi, jotta se ei menisi hukkaan (Liite 5).

Päätöksen perustelut

Elintarvikelain (297/2021) 64 §:n mukaan kiireellisissä tapauksissa elintarvikevalvontatehtäviä suorittava kunnan viranhaltija, jolle ei ole siirretty toimivaltaa hallinnollisten pakkokeinojen käyttöön 27 §:n 3 momentin

26.06.2024

mukaisesti, on oikeutettu ryhtymään 55, 56, 58 ja 59 §:ssä tarkoitettuihin hallinnollisiin pakkokeinoihin. Viranhaltijan tämän pykälän nojalla tekemä päätös on viipymättä saatettava kunnan valvontaviranomaisen käsiteltäväksi.

Elintarvikelain 56 §:n 1 momentin mukaan valvontaviranomainen voi kieltää elintarvikkeen alkutuotannon, valmistuksen, sisämarkkinakaupan, viennin, tukkukaupan ja muun jakelun, tarjoilun ja muun luovutuksen sekä käytön elintarvikkeen valmistuksessa, jos elintarvike tai siitä annetut tiedot, alkutuotantopaikka tai elintarvikehuoneisto tai siellä harjoitettava elintarviketoiminta on sellaista, että se aiheuttaa tai sen voidaan perustellusta syystä epäillä aiheuttavan vakavaa vaaraa ihmisen terveydelle tai vaaraa sellaisen elintarvikesäännösten vastaisuuden takia, jota ei voida poistaa.

Elintarvikelain 56 §:n 3 momentin mukaan kieltö voidaan määrätä väliaikaiseksi asian selvittämisen tai epäkohdan korjaamisen ajaksi. Väliaikainen kieltö on voimassa, kunnes valvontaviranomainen antaa asiassa lopullisen ratkaisunsa. Valvontaviranomaisen tulee omalta osaltaan huolehtia siitä, että asiassa tarvittavat selvitykset tehdään viivytyksettä.

Elintarvikelain 59 §:n 1 momentin mukaan valvontaviranomainen päättää, mihin tarkoitukseen elintarvikesäännösten vastaista elintarviketta voidaan käyttää tai mihin tarkoitukseen se voidaan luovuttaa, jos elintarviketta ei voi muuttaa määräysten mukaiseksi.

Elintarvikelain 59 §:n 2 momentin mukaan valvontaviranomaisen on määrättävä elintarvike hävitettäväksi, jos sen käyttö ei ole mahdollista tai jos terveydelliset syyt tai elintarvikesäännökset sitä edellyttävät.

Elintarvikelain 78 §:n mukaan elintarvikelain 9 luvussa tarkoitettu muussa kuin 67 §:ssä tarkoitettu elintarvikevalvonnan seuraamusmaksua koskevassa päätöksessä voidaan määrätä, että päätöstä on noudatettava ennen kuin se on saanut lainvoiman tai ennen kuin oikeasuvaatimusta on käsitelty, jollei valitusviranomainen tai vastaavasti oikeasuvaatimuksen käsittelevä viranomainen toisin määrää.

Elintarvikelain 6 §:n mukaan elintarvikealan toimijan on huolehdittava toiminnassaan siitä, että elintarvikkeet ovat kemiallisilta, fysikaalisilta, mikrobiologisilta ja terveydellisiltä ominaisuuksiltaan sellaisia, että ne ovat ihmisravinnoksi soveltuvia eivätkä aiheuta vaaraa ihmisen terveydelle. Toimijan on huolehdittava myös siitä, että elintarvikkeet tai niistä annettavat tiedot eivät johda kuluttajaa harhaan.

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1169/2011 8 artiklan 1 kohdan mukaan kuluttajille 8 artiklan 1 kohdan mukaan elintarviketiedoista on vastuussa toimija, jonka nimellä tai toiminimellä elintarvikkeita pidetään kaupan. Asetuksen 8 artiklan 7 kohdan mukaan pakolliset tiedot esitetään pakkauksessa tai siihen kiinnitetyssä etiketissä taikka elintarviketta koskevissa kaupallisissa asiakirjoissa.

Asetuksen 9 artiklassa on luettelo pakollisesti elintarviketiedoista, kuten vähimmäissäilyvyysajasta tai viimeisestä käyttöajankohdasta.

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1337/2013 artikla 3 mukaan elintarvikealan toimijoilla on oltava tunnistus- ja rekisteröintijärjestelmä. Asetuksen 5 artiklan mukaan lihan etiketissä tulee olla jäsenvaltio tai kolmas maa, jossa eläin on kasvatettu sekä teurastettu ja erän koodi, jolla yksilöidään toimitettava tai myytävä liha kuluttajalle.

Elintarvikelain 14 §:n mukaan elintarvikkeista, elintarviketuotantoon käytettävistä eläimistä ja elintarvikekontaktimateriaaleista on ilmoitettava vastaanottajalle elintarvikesäännöksissä edellytetyt jäljitettävyystiedot.

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 178/2002 artiklan 18 mukaan

1. Kaikissa tuotanto-, jalostus- ja jakeluvaiheissa on huolehdittava siitä, että on mahdollista jäljittää elintarvikkeet, rehut, elintarviketuotantoon käytettävät eläimet ja muut mahdolliset aineet, jotka on tarkoitettu tai joiden voidaan olettaa tulevan lisätyksi elintarvikkeeseen tai rehuun.
2. Elintarvike- ja rehualan toimijoiden on voitava tunnistaa luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö, joka on toimittanut niille elintarvikkeen, rehun, elintarviketuotantoon käytettävän eläimen tai sellaisen aineen, joka on tarkoitettu tai jonka voidaan olettaa tulevan lisätyksi elintarvikkeeseen tai rehuun. Tätä varten toimijoilla on oltava käytössä tähän tarkoitetut järjestelmät ja menettelyt, joiden avulla toimivaltaiset viranomaiset saavat nämä tiedot pyynnöstä käyttöönsä.
3. Elintarvike- ja rehualan toimijoilla on oltava käytössä sellaiset järjestelmät ja menettelyt, joiden avulla ne voivat tunnistaa muut yritykset, joille niiden tuotteita on toimitettu. Nämä tiedot on annettava pyynnöstä toimivaltaisille viranomaisille.
4. Markkinoille saatetuissa tai todennäköisesti markkinoille saatettavissa elintarvikkeissa ja rehuissa on niiden jäljitettävyyden helpottamiseksi oltava riittävät ja asianmukaiset pakkausmerkinnät tai tunnistetiedot

26.06.2024

tarkempiin säännöksiin sisältyvien asiaa koskevien vaatimusten mukaisesti.)

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 852/2004 liite II luvun I mukaan tiloissa on oltava riittävä määrä asianmukaisesti sijoitettuja ja käsienpesuun tarkoitettuja pesualtaita. Käsienpesualtaissa on oltava kylmä ja kuuma juokseva vesi sekä käsienpesuun ja hygieeniseen kuivaamiseen tarvittavat aineet. Luvun II mukaan elintarvikkeiden käsittelyssä käytettävät tilat on suunniteltava ja sijoitettava niin, että niissä voidaan noudattaa hyvää elintarvikehygieniakäytäntöä ja ehkäistä saastuminen eri toimien välillä ja niiden aikana.

Tuotteiden määräysten vastaisuutta ei voida poistaa, koska pakatuista lihatuotteista puuttuvat kaikki pakkausmerkinnät. Lihan alkuperästä, säilyvyysajasta ja turvallisuudesta ei voida olla varmoja. Toimija kertoi myös, että lihat on pakattu myymälässä, ja jäädytetty pakkaamisen jälkeen. Myymälässä ei ole soveltuvaa tilaa lihan pakkaamiseen, ja siitä syystä hyvän elintarvikehygieniakäytäntöjen noudattaminen ei ole mahdollista. Toimija on myös vastineessaan myöntänyt, että lihat on pakattu tilassa, jossa ei ole asianmukaista vesipistettä.

Toimijan vastineessa kertoma hyväntekeväisyyskäyttö ei ole tullut esille tarkastuksella eikä sitä oteta huomioon päätöksessä. Toimijan ehdotus lihan myymisestä lemmikkieläinruokana ei ole mahdollista, koska lihojen jäljitettävyydestä ei voida varmistua.

Elintarvikkeista annetut tiedot ja elintarviketoiminta ovat edellä kerrotulla tavalla sellaisia, että niistä voi aiheutua vakavaa vaaraa ihmisten terveydelle. Elintarvikesäännösten vastaisuutta ja niistä mahdollisesti aiheutuvaa vaaraa ei voida määräyksillä poistaa, joten elintarvikkeiden kaupanpito ja muu luovutus on kiellettävä.

Koska kiellon kohteena olevia elintarvikkeita ei voi muuttaa elintarvikemääräysten mukaiseksi, ne on määrättävä hävitettäväksi tai käytettäväksi muuhun tarkoitukseen kuin elintarvikkeena.

Sovellettavat oikeusohjeet

Elintarvikelaki (297/2021) 1, 6, 14, 56, 59, 64, 75, 78 §

Hallintolaki (434/2003) 34, 36 §

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus EY N:o 1069/2009

muiden kuin ihmisravinnoksi tarkoitettujen eläimistä saatavien sivutuotteiden ja niistä johdettujen tuotteiden terveys säännöistä (sivutuoteasetus)

26.06.2024

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus elintarvikelainsäädäntöä koskevista yleisistä periaatteista ja vaatimuksista, Euroopan elintarviketurvallisuusviranomaisen perustamisesta sekä elintarvikkeiden turvallisuuteen liittyvistä menettelyistä (EY) N:o 178/2002, 18 artikla

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1169/2011 elintarviketietojen antamisesta kuluttajille, 7, 8 ja 9 artikla

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 852/2004 elintarvikehygieniasta, liite II, luku I ja II

Komission täytäntöönpanoasetus (EU) N:o 1337/2013, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1169/2011 soveltamissäännöistä tuoreen, jäädytetyn tai jäädytetyn sianlihan, lampaan- tai vuohenlihan ja siipikarjan lihan alkuperämaan tai lähtöpaikan ilmoittamisen osalta, 3 ja 5 artikla

Toimivaltaperuste

Kaupunkiympäristön ympäristö- ja lupajaosto on elintarvikelain (297/2021) 27 §:n mukainen kunnan valvontaviranomainen. Ympäristö- ja lupajaosto on siirtänyt päätäntävaltaansa edelleen elintarviketurvallisuusyksikön päällikölle.

Voimassaoloaika

Päätös on voimassa toistaiseksi

Mahdolliset jatkotoimenpiteet asiassa

Elintarviketurvallisuusyksikön päällikkö toteaa, että ellei Eastern Foods Helsinki Oy ole ilmoittanut 17.4.2024 mennessä, mihin toimenpiteisiin aikoo asiassa ryhtyä, kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto voi päättää toimenpiteistä ja määrätä ne teetettäväksi toimijan kustannuksella. Tällöin toimenpiteet teetetään siten, että toimijan taloudellinen menetys jää mahdollisimman pieneksi.

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje on liitteenä.

Tiedoksiantotapa

Pöytäkirjanote toimitetaan haastetiedoksiantona Eastern Foods Helsinki Oy:lle.

Lisätiedot

Janina Lehtimäki, vs. elintarviketarkastaja, puhelin: 09 310 52489

26.06.2024

Asia/10

janina.lehtimaki(a)hel.fi